

Terapia metodą Warnkego – trening słuchowy

Coraz więcej dzieci ma problemy z percepcją słuchową przy prawidłowym słuchu fizycznym. Wpływają na to różne czynniki biologiczne (np. częste i przewlekłe infekcje, zapalenia ucha środkowego), ale i cywilizacyjne związane z informatyzacją społeczeństwa. Z powodu nadmiernej stymulacji bodźcami wzrokowymi oraz słuchowymi (internet, gry komputerowe, telewizja) dzieci tracą umiejętność selekcji informacji, bodźców, ich porządkowania, co prowadzi do zaburzeń koncentracji uwagi. Coraz częściej diagnozuje się u dzieci centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego (Central Auditory Processing Disorders, CAPD) czyli niemożność pełnego wykorzystania słyszanego sygnału akustycznego przy prawidłowym jego odbiorze w strukturach obwodowych [Katz 1994].

Te procesy odnoszą się także do dźwięków mowy (np. odróżnianie dźwięków o podobnych częstotliwościach (np. ś-sz), odróżnianie dźwięków o podobnej długości (cz-sz), percepcja kolejności dźwięków (k-o-t, k-t-o), integracja czasowa czyli składanie sygnałów np. głosek lub sylab w całość, jaką jest wyraz.

Dlatego centralne przetwarzanie słuchowe warunkuje prawidłowy rozwój człowieka, zwłaszcza mowy, kompetencji komunikacyjnej oraz czytania i pisania.

Zaburzenia centralnego przetwarzania słuchowego mogą mieć różny stopień nasilenia i przybierać różne formy. Osoby takie mogą mieć problemy z rozumieniem mowy w hałasie (np. w klasie szkolnej, na ulicy), rozumieniem mowy zniekształconej (pogłos w pomieszczeniu), rozumieniem dłuższych wypowiedzi, pytań, instrukcji lub opowiadania. Mogą mieć trudności z uczeniem się w oparciu o słuch, zapamiętywaniem informacji podawanych drogą słuchową. Osoby takie wolniej przetwarzają sygnał dźwiękowy, co powoduje opóźnioną reakcję na bodziec słuchowy.

Zaburzenie centralnego przetwarzania słuchowego ma negatywny wpływ na rozwój mowy dziecka, która rozwija się właśnie dzięki bodźcom słuchowym i wykształconym na tym podłożu umiejętnościom. Zaburzenie to powoduje ograniczenia w słuchu mownym – fonemowym, fonetycznym, prozodycznym, w analizie i syntezie głoskowej.

Objawami zaburzeń mogą być: opóźniony rozwój mowy czynnej i biernej, substytucje głosek, deformacje i niewłaściwe brzmienie głosek, zaburzenia płynności mówienia, trudności w czytaniu i pisaniu.

Także pod kontrolą słuchu fonologicznego wytwarzają się wzorce kinestetyczno-ruchowe. Brak tych wzorców lub ich nieutrwalanie jest jedną z przyczyn zaburzeń mowy i wad

wymowy.

U dzieci rozwijających się prawidłowo funkcja słuchowa osiąga wysoką sprawność już pod koniec wieku przedszkolnego. Wszystkie dzieci wykazujące w tej sferze opóźnienie lub zaburzenie wymagają odpowiednich działań terapeutycznych.

Jedną ze skuteczniejszych metod terapeutycznych, które sprzyjają rozwijaniu umiejętności słuchowych dziecka, jest metoda Warnkego.

Metoda Warnkego udostępnia narzędzia potrzebne zarówno do diagnozy, jak i treningu w warunkach gabinetowych i domowych. Diagnoza bada funkcje odpowiedzialne za rozwój mowy, naukę czytania i pisanie.

Diagnozowane i ćwiczane są następujące funkcje podstawowe:

- określanie progu kolejności bodźców wzrokowych i słuchowych;
- słyszenie kierunkowe;
- różnicowanie tonów;
- synchroniczne wystukiwanie rytmu;
- czas reakcji z wyborem;
- rozpoznawanie wzorca częstotliwości;
- rozpoznawanie długości tonu.

Urządzenie Brain-Boy Universal poprzez siedem gier treningowych usprawnia i automatyzuje funkcje, zwłaszcza odpowiedzialne za centralne przetwarzanie słuchowe.

Trening ten wpływa na kształtowanie słuchu fonemowego, fonetycznego i prozodycznego, a także na umiejętności analizy i syntezy sylabowej i głoskowej, poprawia się rozumienie mowy (również zniekształconej oraz w hałasie) i koncentracja. Dzięki treningowi poprawia się pamięć słuchowa, a w konsekwencji poszerza się zasób słownictwa. Poprawia się także autokontrola słuchowa mowy, a co za tym idzie - wyrazistość wymowy.

Bibliografia:

Bogdanowicz M., Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym, WSiP, Warszawa 1985.

Kochanowska E., Zaburzenia percepcji słuchowej u dzieci w młodszym wieku szkolnym - podstawy diagnozy i terapii pedagogicznej, w: Forum Logopedyczne nr 16/2009.

Senderski A., Rozpoznawanie i postępowanie w zaburzeniach przetwarzania słuchowego u dzieci, w: Otorynolaryngologia 2014, 13(2): 77-81.

Kurkowski Z., Audiogenne uwarunkowania zaburzeń mowy, w: Audiofonologia, T X, 1997 r.
Skoczyła A., Cieśla K., Kurkowski Z.K., Czajka N., Skarżyński H., Diagnoza i terapia osób z centralnymi zaburzeniami przetwarzania słuchowego w Polsce, w: Nowa Audiofonologia 1(3), 2012: 51-55.

http://encyklopedialogopedii.pl/tiki-read_article.php?articleId=46

Opracowanie: Joanna Milczarska